

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'רמז

ערב שבת קודש
פרשת קורח
ב' בתמוז התשע"ח

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

פקודת יום

רחמנא ליצלן לזוטר על השליחות!

ובפועל ממש - להוסיף ביתר שאת וביתר עוז במילוי שליחותו של בעל ההילולא בהפצת היהדות והמעיינות חוצה... להביא את המעיינות עצמם למקום ה"חוצה", ובוה גופא - באופן של הפצה.

ובודאי שנותנים לכאו"א את כל הכוחות הדרושים לבצע שליחות זו במילואה ובשלימותה; צריכים רק לרצות בכך... והרי פשיטא שאפילו מצד השכל הנפש הבהמית לא יהי' מי שיוותר על שליחות זו - רחמנא ליצלן מהאי דעתא!

ובלשון בעל ההילולא: "עמדו הכן כולכם... לקבל ברכת ה'... אשר ישפיע השי"ת לכם ולנו ע"י התעוררות רחמים רבים... אשר יעורר... בעל ההילולא", ובמיוחד - ביום ההילולא שלו, שאז נמשכים כל הברכות וההשפעות ביתר שאת וביתר עוז.

(משיחת שבת פרשת בשלח התשמ"ה - תורת מנחם תשמ"ה ב', עמ' 1109)

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

ב' בתמוז ה'תשע"ח - ט' בתמוז ה'תשע"ח

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	ב' בתמוז	הלכות רוצח ושמירת נפש פרק יא-יג.	הל' איסורי ביאה פרק ג.	מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.
ש"ק	ג' בתמוז	ראשית חכמה וגוי. ספר קנין והוא ספר שנים עשר.. הלכות מכירה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק ד.	מ"ע רמה.
א'	ד' בתמוז	פרק ד-ו.	פרק ה.	מ"ע רמה.
ב'	ה' בתמוז	פרק ז-ט.	פרק ו.	מל"ת רנ.
ג'	ו' בתמוז	פרק י-יב.	פרק ז.	מל"ת רנ.
ד'	ז' בתמוז	פרק יג-טו.	פרק ח.	מל"ת רנא.
ה'	ח' בתמוז	פרק טז-יח.	פרק ט.	מל"ת רנא.
ו'	ט' בתמוז	פרק יט-כא.	פרק י.	מל"ת רנג.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
8.16	7.48.0	1.17	12.41	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	ו', ב' בתמוז
8.16	7.48.3	1.17	12.41	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	ש"ק, ג' בתמוז
8.17	7.48.6	1.17	12.42	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	א', ד' בתמוז
8.17	7.48.9	1.17	12.42	9.06	5.42	4.34	4.07	2.56	ב', ה' בתמוז
8.17	7.49.2	1.18	12.42	9.06	5.42	4.35	4.07	2.56	ג', ו' בתמוז
8.17	7.49.5	1.18	12.42	9.07	5.43	4.35	4.07	2.56	ד', ז' בתמוז
8.18	7.49.7	1.18	12.42	9.07	5.43	4.35	4.07	2.57	ה', ח' בתמוז
8.18	7.49.9	1.18	12.43	9.07	5.43	4.35	4.08	2.57	ו', ט' בתמוז

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו (סדר הכנסת שבת) מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י	צה"ש	הדה"י
קרח	7:11	8:29	7:26	8:32	7:19	8:33	7:27	8:30
חוקת	7:13	8:31	7:28	8:33	7:21	8:35	7:29	8:32

צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונוב

מערכת: לוי-יצחק שייקביץ, יוסף-יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

פקס: 03-9606169 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

7474-ISSN 0793

כשחסידי מתאחדים, הם עוברים זאת, שוברים את החושך כפול ומכופל של הגלות... עלידי האחדות של החסידים... שמבטלת את כל הגזירות וכל העניינים, ופורצת כל הגדרים, ומורידה עד כאן למטה את 'אמת הוי' לעולם".
 (15) תניא, אגרת-הקודש, ביאור לסי' ז"ך.
 (16) 'תורת-מנחם - התועדות' תש"י עמ' 16, עיי"ש.
 (17) לקוטי-שיחות כרך יב עמ' 146.
 (18) לקוטי-שיחות כרך כז עמ' 229, 'התועדות' תשד"מ ח"ג עמ' 1622, ובכ"מ.
 (19) לקוטי-שיחות כרך כ עמ' 428, 579 ובמקומות רבים.
 (20) לקוטי-שיחות כרך כז עמ' 132, 'חידושים וביאורים בש"ס' חלק ב ס' ח.
 (21) ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 122. וראה שם עמ' 257. וידועה הפנייה: "עשו כל אשר ביכולתכם - עניינים שהם באופן דאורות דתוהו, אבל, בכלים דתיקון" (ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 474); "עלידי שהוא מסביר את עניינו של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ובתורה שבעל-פה, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד - עלידי לימוד ענייני משיח וגאולה" (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 112).

(22) ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 792, ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 26.
 (23) 'התועדות' תנש"א ח"ג עמ' 164.
 (24) ספר-השיחות תנש"א ח"ב ס"ע 691 (היינו במוחין ומדות ועד למחשבה דיבור ומעשה המתאימים לזמן הגאולה, עיי"ש. וזה כולל, כלשון הרמב"ם בסוף ס' היד, העדר "קנאה ותחרות" ו"לא יהיה עסק... אלא לדעת את ה' בלבד").
 (25) לקוטי-שיחות כרך כ עמ' 384.
 (26) ראה ספר-השיחות תשנ"ב עמ' 341, 376.
 (27) רמב"ם ספ"ג מהל' פרה אדומה, לקוטי-שיחות כרך כז עמ' 131 ואילך. התגלות מציאותו, בתור מלך המשיח, וכתוצאה והסתעפות ממנה - גילוי פעולותיו (ספר-השיחות תשנ"ב ח"א עמ' 131).
 (28) אגב, מכתבת המלה "אל" (בסוף המכתב שבהערה 4) מוכח שדעת הרבי היא שהמקף שבין אותיותיה מועיל להפרידן שלא תהיה בזה קדושת השם, ודלא כמ"ש בשו"ת אבני-זור חי"ד ר"ס רסה.
 (29) ספר-המאמרים - מלוטק ח"א עמ' י. וראה 'תורת-מנחם - התועדות' תש"י עמ' 201.
 (30) ראה לקוטי-שיחות ח"ב עמ' 518.

'הפצת היהדות': ספר חובה לשליה ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואיך לעשות זאת - לאור תורתו והדרכותיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד • הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

העצם שלמעלה מחורבן מאיר בציון נשיא הדור

עתה בטלה ההתנגדות כיוון שאין עוד מקום לטעות, ויכולים להפיץ המעיינות מתוך תוקף, אבל בדרכי נועם • שלושה תנאים לקבלת הברכה והשפע הנמשכים ביום ההילולא, המסוגל להתקשר בעץ החיים • הסיוע מנשמה כללית, על ידי הליכה על הציון, הוא כאשר ממשיכים את ההתעוררות בימים שלאחר מכן, במחשבה דיבור ומעשה • ובמה גדול כוחה של התפילה בציון נשיא הדור מהתפילה בארץ-ישראל? • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

שבעיר, שהיו נוהגים להזמנים לסעודות מצוה לכבוד המזמינים והמזמנים. וסיפר ר' שלמה, שבשנת תקל"א - עוד בחיי המגיד - התוועד רבינו הזקן עם תלמידיו בשלשת ימי הגבלה, ובין הדברים דיבר אודות מה שאמר הקב"ה למשה רבינו בשלשת ימי הגבלה: "וגם כך יאמינו לעולם"² - דלכאורה הרי זה נראה כמו עניין של שוחד (שבגלל מילוי תפקידו להביא את בני ישראל למעמד הר סיני, מבטיחו הקב"ה "וגם כך יאמינו לעולם"), רבינו הזקן הביא בדבריו את פירוש האבן עזרא ש"היו בישראל אנשים שהיתה להם הנבואה בספק, ואף על פי שכתוב³ ויאמינו בה' ובמשה עבדו, שם אמר וירא ישראל, ולא כל ישראל... וזה טעם. וגם כך יאמינו, שאתה נביאי, כי מעתה יתאמת אצלם ענין הנבואה". והביא גם את דברי הרמב"ן שדוחה את דברי האבן עזרא, באמרו, ש"זרע אברהם לא יסתפקו בנבואה", ולכן מפרש באופן אחר. אך רבינו הזקן הצדיק את דעת האבן עזרא, אבל פירש, שהספיקות לא היו על האמונה בעצם

א. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר¹, שלאחרי הפעמים הראשונות שרבינו הזקן נסע למעזריטש, ונודעה שייכותו לעדת החסידים, אזי הורידו את חמיו מהמינוי של כבוד שיהיה לו בעירו, ומובן גודל הרדיפות שהיו לרבינו הזקן כו'. ואף על פי כן, כבר אז היה לרבינו הזקן "מנין" שהיו מקושרים אליו. היה זה אמנם מנין כחוש ("אָ מאַגערער מנין") - כן הוא הלשון בסיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר - היינו, שהיו ביניהם גם אנשים פשוטים, אבל אף על פי כן, כיון שכבר היה לו מנין משלו, עדה שלימה, אמר רבינו הזקן, שאינו מתיירא מאותם השניים (מי הם אותם השניים - לא פירש כ"ק מו"ח אדמו"ר). בין אנשי המנין היה יהודי שנקרא בשם ר' שלמה אופה העוגות ("לעקאָך מאַכער") - על שם פרנסתו שהיה מתפרנס מאפיית עוגות עבור סעודות מצוה, - שהרי בזמנים ההם לא היה שייך שיאכלו "לעקאָך" סתם, כי אם בסעודת מצוה - ועל ידי זה בא בהיכרות עם כל תלמידי החכמים

(אף שהוא לחופש שבגלות), "ויש בו מכמה צדדים שמחה יתירה מאשר בימי י"ב וי"ג תמוז", והטעם שלא קבע אותו ליו"ט, כיוון שענינו של נשיא הוא להשפיע לאנשי דורו, ואז - יכולתו בהשפעה היתה מוגבלת ביותר. "אמנם התקשרות חסידים לרבי נשיא - צריכה להיות לכל מה שהוא (ובפרט שנשמה כללית, גם עניינה "הפריים" שייכים לכלל ישראל), ולכן חסידים עליהם לחוג גם את יום הג' תמוז" (לקוטי שיחות ח"ד עמ' 1314).

מענה כ"ק אדמו"ר בענין אמירת תחנון ביום זה [ולגבי שבת - הדבר נוגע לאמירת 'אב הרחמים' ו'צדקתך'] - (נדפס בקובץ 'היכל מנחם' ח"ג עמ' מז, עיי"ש בהערות): "בעניינים התלויים ברגש אין לשאול, כיוון שזו הוכחה שאין רגש". במנין של הרבי אמרו תחנון ביום זה (אבל אולי היה זה משום שהרבי לא רצה להורות בזה, אלא שהדברים יבואו באתעדלת), אך המשפיע הרה"ח ר' מענדל מוטרפאס ע"ה לא הניח לומר תחנון ביום זה.

(3) מנהגי יום ההילולא - הוראת ב"ד רבני חב"ד בארה"ק, ע"פ מכתב כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו משנת תשי"א ליו"ד שבט (אג"ק ח"ד עמ' קמב, ספר-המנהגים עמ' 95, ובכ"מ).

(4) "לא שהרבי אמר את התיבות 'ונפש השנית בישראל היא חלק אלוהה ממעל ממש'".

(5) ספר-המאמרים - מלוקט חלק ו עמ' קכט.

(6) ראה ספר המנהגים, מנהגי יארצייט, עמ' 79.

(7) כאשר לפחות שישה מהמשתתפים לא שמעו את קריאת התורה (קצות השולחן סי' כה ס"ד). ואפשר לעשות זאת אף לפני תפילת שחרית, כנפוץ בין אנ"ש ובבית-חינו (עין אג"ק ח"ג עמ' ד, שלא חייב להיות קשר בין התפילה לקריאת התורה. וע' בספר 'התפילה כהלכתה' פט"ז ס"ה ובהערות שם).

(8) ברכייסוף אור"ח סי' רפד ס"ק א. שערי-אפרים שער ט סמ"ב. 'דרכי חיים ושלום' אות רי.

(9) על-פי אג"ק כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"א עמ' שצ - ללמוד אגרת-הקודש סימן ז"ך.

(10) על-פי הנפוץ בין אנ"ש ביו"ד שבט - ללמוד את הביאור לאגה"ק האמורה.

(11) כגון הפרקים דלהלן: מ - ברכות פ"א; נ - שבת פכ"א; ח - חלה פ"א; ס - סוטה פ"ח; מ - אבות פ"א; ע - פסחים פ"ג; נ - ידים פ"ב; ד - סנהדרין פ"ג; ל - סוכה פ"ד.

(12) מברק ל' בשבט תשנ"ב - ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 535.

(13) לקוטי-שיחות כרך ב עמ' 499. וראה גם מכתבו של הרבי נשיא דורנו מיום השלושים להסתלקות כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ - אג"ק ח"ג ס"ע רמד: "...כי המשכת כל רוחניות אינה אלא על-ידי אהבה רבה. נקווה אפוא כי על ידי זה שנעמוד כולנו בהתקרבות ואהבה רבה אמיתית נמשיך אליו כוח להוציא לפועל כל אותם העניינים אשר רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שייצאו לפועל טוב על ידינו".

(14) ספר-השיחות תשנ"ב ח"ב עמ' 440. וראה בישיבת ש"פ בהר-בחוקותי, מבה"ח סיון תנש"א, אודות חשיבות העניין בהבאת הגאולה. ובשיחת י"ג ניסן תשכ"ו (שיחות-קודש, ס"ע 331-יד) סיפר כ"ק הרבי נשיא דורנו בשם כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ על מענה כ"ק אדמו"ר הצמח-צדק, כשהכניס עצמו לסכנת-נפשות בעומדו בתוקף נגד הממשלה באסיפה הידועה, ושאל אותו אחד הגדולים הייתכן, איך מעמיד עצמו בסכנה, ואפילו אם לא חשב על עצמו, היה עליו לחשוב אודות החסידים וכלל ישראל, וענה (תוכן המענה, מתורגם): "כאשר חסידים יפעלו ביחד, הם יעברו זאת...

ספרי-התורה הכלליים¹⁹; לעורר את בנינו בדבר קיום שבע מצוות שלהם²⁰; ועד המבצע האחרון והעיקרי - 'עמדו הכן כולכם'²¹, לפרסם בכל מקום את הנבואה ש"לאלתר לגאולה" וש"תיכף ומיד ממש 'הנה זה (משיח) בא'²², וההשתדלות האחרונה של כל אחד ואחת מישראל להביא את המשיח על-ידי לימוד התורה בענייני מלך המשיח ובענייני הגאולה²³, כדי להתחיל "לחיות" בענייני משיח וגאולה²⁴; ואף "שישו ושמוחו בשמחת הגאולה"²⁵.

אם באפשרי, לעשות כל הנ"ל מתוך התוועדות. במשך המעתי-לעת - לבקר (המוכשרים לזה) במקום כינוסי הנוער החרדי - ולהשתדל, ככל האפשרי בדרכי שלום, גם במקום כינוסי הנוער שלעתי-עתה אינו חרדי - ולבאר להם איך שחיבה יתירה נודעת להם תמיד מאת כ"ק אדמו"ר, לבאר להם את אשר תבע מהם והתקווה והביטחון אשר בטח בהם, אשר סוף-סוף ימלאו את תפקידם בהחזקת היהדות והפצת התורה בכל המרץ החום והחיות שהם מסגולות הנוער.

מוכן אשר, בהתאם לתנאי המקום, ככל אתר ואתר, ימשיכו בכל הנ"ל בימים אשר אחרי יום ההילולא, ובפרט ביום השבת-קודש שלאחריו. ויהי-רצון, שתיכף ומיד²⁶ ממש, עוד לפני ג' בתמוז, יחיש הוי' ביאת גואלנו, מהרה יגלה²⁷, והקיצו ורננו שוכני עפר, ונשיאנו, הוא כ"ק אדמו"ר, בעל ההילולא, בתוכם ובראשם, ישמיענו נפלאות וינהלנו בדרך העולה בית א-ל²⁸. וכפי שסיים כ"ק אדמו"ר את מאמר-החסידות הראשון שלו²⁹: "ונזכה להתראות עם הרבי פה למטה, נשמה בגוף ולמטה מעשרה טפחים³⁰, והוא יגאלנו".

מנחה: פרקי אבות פרק ד'.

(1) תולדות חייו עד שנת תשי"א נקבצו בספר 'ימי מלך' (איג) להרב מרדכי מנשה שי' לאופר, כפר חב"ד תשמ"ט-תשנ"א. פעולותיו משנת תש"א עד כולל שנת תשמ"ח (מוגה), בערכו ב'שלשלת היחס' שבראש ספר 'היום יום עם הערות וצינונים' ח"ג, שנדפס בסוף אותה שנה. מהדורה מפורטת, תרס"ט-תשנ"ד, בערכו בקונטרס 'שלשלת היחס', מהדורה מיקדמית, נ"י תשע"א.

(2) ראה בפירוט ב'ספר התולדות - אדמו"ר מהוריי"צ, כפר-חב"ד תשל"ב, ח"ג פרק כא. ספר-השיחות תרפ"ז, מבוא עמ' י. עמ' 168. ספר-השיחות תנש"א ח"ב עמ' 649.

(3) ומבאר הרבי, שבימים זה יצא כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ ממאסר לחופש

(2) יתרו יט, ט.
(3) בשלח יד, לא.

(1) שיחת יום א' דחה"ש תש"ד סי"ג (סה"ש תש"ד ע' 131 ואילך).

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת קורח

יום ההילולא – ג' בתמוז

יום ההילולא העשרים וארבעה של הוד כ"ק אדמו"ר מרנא ורבנא מנחם-מענדל זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע (תשנ"ד)¹, דור שביעי לנשיאי חב"ד, ומנוחתו כבוד בני-יורק, ארצות-הברית, עלייד ציון כ"ק חמיו אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע.

ביום זה, בשנת תרפ"ז, נשתחרר כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע מהמאסר בבית-האסורים ('שפלוניה', בעיר פטרבורג, שנקראה אז 'לנינגרד'), בתנאי שיסע מיד לגלות, בעיר מקלטו 'קוסטרומה' למשך שלוש שנים².

סדר יום ההילולא³

יבחרו וירימו מי שיתפלל לפני התיבה ביום ההילולא, ונכון לחלק שיתפלל אחד ערבית, שני – שחרית, [שלישי – מוסף, רביעי] – מנחה, כדי לזכות בזה מספר יותר גדול של אנ"ש.

בשעת התפילות ידלקו חמישה נרות. [יש להדליק בערב שבת חמישה נרות גדולים, שידלקו עד תפילת מנחה של שבת].

אחר התפילה (ובבוקר – אחר אמירת תהילים) ילמוד (יסיים) המתפלל לפני התיבה פרק כ"ד דכלים ופרק ז' דמקוואות. אחר-כך יאמר המשנה "ר' חנניא בן עקשיא... ויאדיר". בלחש – איזה שורות בתנאי⁴, קדיש דרבנן.

אחר תפילת ערבית – יחזרו חלק מהמאמר האחרון המוגה שזכינו לו, ד"ה "ואתה תצווה" תשמ"א (קונטרס פורים-קטן תשנ"ב, שחילקו כ"ק אדמו"ר בו ביום בידו הקדושה לכל אחד ואחד מהנאספים⁵), בעל-פה. ואם אין מי שיחזור בעל-פה – ילמדוהו בפנים. וכן אחר תפילת שחרית. ולסיימו אחר תפילת מנחה.

בשבת קודש זו, שבה חל יום ההילולא, ישתדלו לעלות לתורה⁶. אם אין מספר העליות מספיק – יקראו בתורה בחדרים שונים⁷, אבל לא להוסיף על מספר הקרואים.

ישתדלו שמפטיר⁸ יהיה הגדול שבחבורה – בריצוי רוב המניין – או על-פי הגורל. בבוקר קודם התפילה – פרק תניא⁹. וכן לאחר תפילת מנחה¹⁰.

במשך המערת-לעת – ללמוד פרקי המשניות של אותיות השם¹¹.

במשך המערת-לעת – לעשות "התוועדויות פעילות ומתוך אהבת-ישראל"¹², ולהתחזק בכל ענייני לימוד התורה נגלה וחסידות, חיזוק התורה והיהדות והפצת המעיינות, ובמיוחד באהבת-ישראל ואחדות-ישראל, כפי שהורנו, החל מההתוועדות הראשונה דקבלת הנשיאות¹³, ועד ההתוועדות האחרונה לעת-עתה בש"פ ויקהל תשנ"ב – "גילוי האחדות הכללית בהבריאה ובבני-ישראל"¹⁴.

לקבוע שעה במשך המערת-לעת – לבאר לבני ביתו שי' אודות כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו ועבודתו אשר עבד בה כל ימי חייו, ואשר גם עתה, כיוון "שגם בזה העולם המעשה אשתכח יתיר"¹⁵ – בוודאי שהוא מנהיג את העולם כולו, ואנ"ש בפרט, ומעורר רחמים רבים וכו', כמו שהיה עד עתה, ואדרבה, ביתר שאת וביתר עוז¹⁶.

ולכן, גם השפעותיו לכל השייכים אליו מתעלות יותר ויותר. וכדי שיתקבלו בפנימיות, צריכים גם ה'כלים' של השייכים אליו להיות מזוככים יותר¹⁷. במשך המערת-לעת – לבקר (אלו הראויים לזה) בבתי-הכנסת ובבתי-המדרש אשר בעיר, לחזור שם מימרא או פתגם מתורתו של כ"ק אדמו"ר, לבאר אודות אהבת כל ישראל שלו, להודיע ולהסביר תקנותיו¹⁸ על-דבר לימוד הרמב"ם לכל אחד ואחת (שלושה פרקים ליום, פרק אחד ליום או ספר המצוות), ועל-דבר מבצעי המצוות הכלליים שלו: מבצע אהבת-ישראל, חינוך, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים – יבנה וחכמיה, נרות שבת-קודש ויום-טוב, כשרות האכילה ושתייה וטהרת-המשפחה, ואחדות כל בני-ישראל בכתיבת

שאינני, ומישהו חייב להיות – מה איכפת לך שהוא הוא!

וכמו כן בנדון דידן:

עניין זה שישנו "רבי" – מפורש להדיא בזהר ומדרש הנ"ל, ואם כן כאשר נשאלת השאלה מי הוא, ואין על מי לתלות, הרי המענה הפשוט – ש"הוא הוא" ("דער איז דער"): תחילה – הבעל שם טוב, ואחר כך המגיד, רבינו הזקן וכו', עד כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ד. וזוהי גם הוראה בעניין הפצת המעיינות חוצה: יש שחושבים שמצד זה שיש עדיין התנגדות על חסידות, אי אפשר לצאת בגלוי ולהפיץ את המעיינות. אבל, אין האמת כן.

בדורות הקודמים היתה ההתנגדות מצד טעות⁸ – שהיה לה מקום על פי תורה – כי מכיוון שהיו אז כתות מסוכנות כו', היה מקום לטעות כו' בשוגג, ועל כל פנים לא באופן של היפך משוגג.

אבל בדורנו זה, יודעים כולם – גם עמא דבר, ואפילו גוים, להבדיל – שכאשר אומרים שפלוני שייך לחסידות, הרי משמעות הדברים היא שהנ"ל בעל זקן שלם, מניח ב' זוגות תפילין, ולובש ציצית כפול שמונה, וכו' וכו', והטענה היחידה נגדו היא – היותו "בטלן", שכטל ממלאכת העולם כו', כיון שמאחר בתפלתו, ומניח ב' זוגות תפילין (כנ"ל), ומזה מוכן שמהדר גם בכל המצוות, שהרי "הוקשה כל התורה כולה לתפילין"⁹.

ונמצא, שעכשיו לא שייך כלל שתהיה התנגדות על פי תורה, ואין זה אלא באופן ש"מעשה אבותיהם בידיהם"...

וכיון שאין לזה מקום על פי תורה – אין לזה מציאות כלל, ואין זה אלא ניסיון בלבד, שאין לו שום מציאות.

ולכן יכולים להפיץ את המעיינות מתוך תוקף, אלא שצריכים לילך בדרכי נועם ובדרכי שלום – לעורר את פנימיות הנשמה, על ידי פנימיות התורה שמקשרת את ישראל עם הפנימיות דקוב"ה, ולהמשיך משם בגליא דתורה, שזהו מקור כל סדר ההשתלשלות. וכאשר נמשך מבחינת הפנימיות,

עניין הנבואה; כולם האמינו בעניין הנבואה, אלא הספק היה אם משה הוא אכן הנביא, ובלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר: "אויב דער איז דער". ועל זה היתה ההבטחה "וגם כך יאמינו לעולם".

וסיים רבינו הזקן: כולם מאמינים שישנו "רבי", אך צריך לידע, שהרבי היה הבעל שם טוב, ובדור זה הרבי הוא המגיד.

ב. ובנוגע אלינו:

איתא בזהר⁴ ש"אפתטותא דמשה בכל דרא ודרא". וכן הוא גם על פי נגלה (ככל העניינים), כדאיתא במדרש⁵ "אין דור שאין בו כאברהם... כיעקב... כמשה". ואם כן, דבר פשוט אצל כל בני ישראל המאמינים בדברי חז"ל שכן הוא האמת. אבל השאלה היא – מי הוא ("ווער איז ווער").

ובכן: צריך לידע שבדורו של הבעל שם טוב היה זה הבעל שם טוב, ולאחרי זה המגיד, אדמו"ר הזקן וכו', ועד בדורנו זה – הרבי הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובמכל שכן וקל-יחומר: אם נאמרו הדברים בפשטות כבר אז – כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר כשסיפר זאת: "הנה לכם דרישת שלום מלפני מאה שבעים וחמש שנה" – הנה עכשיו הרי זה בודאי דבר הפשוט כו'.

ג. כאשר כ"ק מו"ח אדמו"ר פירסם את ה"קול קורא"⁶ בנוגע "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה" – הפיצו חסידים את ה"קול קורא", והוסיפו ש"הוא" הוא...⁷

וכאשר מישהו בא בטענה אל אחד מאדמו"רי פולין, באמרו, הייתכן, כיצד מניחים לחסידים לפרסם את ה"קול קורא" ועוד בהוספה הנ"ל?!... – השיב לו האדמו"ר הנ"ל: הבה נתבונן. הרי מאמינים אנו ומחכים "בכל יום שיבוא", – ישנם שאומרים זאת בנוסח "אני מאמין", ויש שיוצאים ידי-חובה במחשבה, כך, שמישיח ישנו. וכיון שכן, הרי כאשר הנך יודע שאינך משיח, וגם אני יודע

(4) תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א).

(5) ב"ר פנ"ז, ז.

(6) ב"הקריאה והקדושה" דשנת תש"א, ולאח"ז באג"ק שלו ח"ה ס"ע ססא ואילך. וש"נ.

(7) ראה גם לשון התוס' ד"ה סרח – סוטה יג, א.

(8) ראה גם מכתב ימי הגבלה שנה זו (אג"ק ח"ט ס"ע שלא ואילך). תר"מ ח"ד ע' 207. וש"נ.

(9) קידושין לה, א. וש"נ.

שתוקפת אותו, ונענה: "עליך לשכוח ולהסיח דעת מן השכחה (שתיצלם)".

נסיעה שהתבטלה

אחד החסידים תכנן נסיעה אך זו לא יצאה לפועל.

בחודש אלול תשי"א ('אגרות קודש' כרך ד' עמ' רפג) כתב לו הרבי בהקשר זה: ידוע הפירוש ש"אשרי יושבי ביתך" עוזר ומסייע ל"עוד יהללך סלה".

להודיע בציון הק' החלטות טובות

בשיחת יו"ד שבט ה'תשי"ד דיבר הרבי על החשיבות בשליחת פדיונות לציון בעל ההילולא: ...לכל לראש - אישור כללי על כל ה"פדיונות", לאשר לכל אלה ששלחו פדיונות (בכלל ובפרט) בקשר ליו"ד שבט - שהפדיונות נתקבלו. וחלקם הגדול הובא כבר על הציון של בעל ההילולא (היום, נוסף על החלק שהובא לציון עוד לפני יום השי"ק), וגם הפדיונות שנמצאים עדיין בדרך - ישנה ה"חזקה" . . . שיביאו הפדיונות למקומם הראוי - על הציון של בעל ההילולא בעתם ובזמנם.

ובפרט שישנה גם ה"חזקה" מהנהגה במשך כל השנים שלפניו, לאחר ששעברו ל"ט שנה ששולחים פדיונות ומביאים אותם על הציון וכו', ועכשיו מתחילה שנת הארבעים, ש"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואוזנים לשמוע", כולל גם בנוגע לענין זה גופא - להתבונן שבודאי הגיעו הפדיונות להציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובדאי ש"לא יעזוב צאן מרעיתו" (כמו"ש במכתבו הידוע), אלא "פועל ישועות בקרב הארץ", ובפרט בסמיכות ליום ההילולא שלו.

וכמודבר כמו"פ שאין אפשרות לאשר לכאו"א בפרטיות שנתקבל הפדיון, ואין צורך באישור פרטי, כיון שישנו אישור כללי.

...ועוד ענין עיקרי - הוראה בנוגע לעבודה בפועל, "החי יתן אל לבו" שכיון שרגילים בפדיונות להודיע לבעל הציון ע"ד החלטות טובות, יש להוסיף ולזרז בנוגע לקיומן של החלטות טובות אלו בפועל ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב, אשר, ההחלטה בזה פועלת שקיום החלטות יחי' בנקל יותר, ביתר זריזות ושלימות, ועד לתכלית השלימות - "כמצוות

רצונך".

ובזה נכלל גם ענין הצמיחה . . . כמודגש גם בנוגע לה"פדיונות", כפי שרואה בעל הציון שמספר הפדיונות שמביאים על הציון הולך וניתוסף מידי שנה בשנה, והולך וניתוסף באופן של צמיחה בכל הענינים שכותבים בהפדיונות, וכן בקיום ההחלטות הטובות שבהפדיונות במעשה בפועל.

התקשרות שלימה עם הראש

ובמכתב מיו"א אלול ה'שי"ת - אגרות קודש כרך ג' עמ' תנח:

מה שביקש להזכירו על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, אעשה כבקשתו, ומה שכותב שאין לו הבנה בזה, הנה גם כשאוכל ושותה וישן בטח אינו מתבונן מקודם איך זה פועל על הגוף והנשמה שלו, ועושה כל זה גם אם אינו מבין באיזה אופן נעשית הפעולה. וגם בענין זה כן הוא.

...ובקצרה לבאר קושייתו, הנה גם כשהיו באים להרבי לבקש ברכה, לא היו באים אליו מפני מעלת הגוף שלו אלא מפני מעלת נשמתו. כל ענין המיתה אינו שייך כי אם בגוף, כי הנשמה היא נצחית, ובפרט נשמת צדיק שאינה שייכה כלל וכלל גהינם, כפי הקלע וכו', הרי ענין המיתה בה היינו הסתלקות, [פ]ירושה עלי' למדרגה נעלית יותר ואינו קרוי ח"ו מת. וכמה שכתוב בזהוה"ח (ח"ג דף ע"א).

ומה שכותב שמכיון מחשבתו לזולתו, הנה, בקצרה, אין הדבר כן, כי (א) הבקשה היא שהצדיק ברוב צדקתו ימליץ טוב על המבקש לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, (ב) כוונה שני' בזה, אשר כל חסיד ומקושר הנה נשמתו היא פרט מנשמת הצדיק שהיא כלל גדול, ונמשלה לראש ביחס להנשמות פרטיות שלה, כמובאר בתניא פ' ב'. וכמו שכל אבר ואבר אף שהוא מקבל חיותו מהנשמה, הנה תחילה הנשמה מתלבשת בראש ומת, ומהראש ומת מתחלק אח"כ החיות לכל אבר ואבר לפי ענינו, כך הוא ג"כ בחסיד ורבי, אשר הראש כיון שהוא בריא וחזק יש בו כל החיות השונות של כל אבר ואבר, וכדי שיהי' ג"כ האבר בריא, צריך שתהי' התקשרות שלו עם הראש שלימה, היינו הגידים והנערוון המקשרים הראש עם האברים יהיו פתוחים, אשר אז יומשך אל האבר החיות השייך אליו.

וזהו בכללות ענין ההתקשרות של חסיד לרבי, אשר על ידי זה מקבל החסיד כל המצטרך לו הן בגשמיות והן ברוחניות.

אזי נמשכת השפעה מרובה בכל המצטרך, בבני חיי ומזוני רויחי.

* * *

ה. ישנו מכתב¹⁰ שכתב בעל ההילולא בקשר ליום ההילולא של אביו (כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע), - שהיה הנשיא בדורו, וכ"ק מו"ח אדמו"ר,

עניין זה שישנו "רבי" - מפורש להדיא בזהר ומדרש הנ"ל, ואם כן כאשר נשאלת השאלה מי הוא, ואין על מי לתלות, הרי המענה הפשוט - ש"הוא הוא"

"עמדו" - עמידה והעכבה מהמרוצה בענייני העולם, הבלי הזמן¹⁴, ועל-דרך העמידה של תפילה, ש"אין עמידה אלא תפילה"¹⁵. "הכן" - להתכונן לקבל את הברכה מתוך רגש של אהבה וחיבה אל מי שמעורר הרחמים רבים להמשיך הברכה עד למטה מטה, על-דרך שדרשו חז"ל¹⁶ (והובא להלכה בפועל¹⁷) "כה תברכו"¹⁸, "פנים כנגד פנים".

"כולכם" - ההתכללות והאחדות של כל השייכים אליו, שכן צדיקים דומים לבוראם¹⁹, והרי הכלי שמחזיק ברכתו של הקב"ה הוא השלום²⁰, שזהו ענין ההתכללות של כל בני ישראל יחדיו, "כולנו כאחד", שעל-ידי זה ישנו מן המוכן העניין של "ברכנו אבינו... באור פניך"²¹. וכאשר ישנם ג' עניינים אלו - שהם בכוחו של כל אחד ואחת בנקל ביותר: העיכוב מהמרוצה בהבלי הזמן לכל הפחות לשעה קלה; לכלול את עצמו עם כל אלה שהיתה להם שייכות אל בעל ההילולא,

בעל ההילולא, הוא ממלא מקומו, וכמדובר כמה פעמים דיוק הלשון "ממלא מקום" (שהוא לשון בתורה¹¹), שהוא ממלא ("ער פילט אויס") את כל המקום של קודמו, היינו, שכל העניינים שהיו לפניו הרי הוא ממלא אותם במילואם, ומלבד זה יש גם תוספת, שהרי בקדושה ישנו תמיד העניין של "מעלין בקודש"¹² -

וזה לשונו: "מסוגל הוא היום הזה להתקשר בעץ החיים... אנ"ש ותלמידי התמימים... עמדו הכן כולכם - אתם, נשיכם, בניכם ובנותיכם, לקבל ברכת ה' בשפעת חיים ופרנסה טובה ונחת מיוצאי חלציכם, אשר ישפיע השם יתברך לכם ולנו על-ידי התעוררות רחמים רבים ממקור הרחמים והחסדים האמיתיים, על דרך מכניסי רחמים [כלשון ה"פדיון"¹³] אשר יעורר כ"ק אדמו"ר בעל ההילולא, וברוכים תהיו בבני, חיי ומזוני רויחא".

ועל-פי ה"דין" שפסק כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי מובן וגם פשוט מעצמו - כפסק "דבר משנה" - שכן הוא גם בנוגע ליום ההילולא שלו, אשר יום זה הוא יום סגולה להתקשר בעץ החיים ולקבל ברכת

10 קונטרס ג. קונטרס לו. ולאח"ז באגרות קודש שלו ח"ב עמ' קסו. ח"ד עמ' רעה ואילך.

11 כתובות קג, ב. ועוד.

12 ברכות כח, א. וש"נ.

13 ראה גם 'תורת מנחם - התועדויות' ח"א עמ' 39 ואילך. וש"נ.

14 ראה גם רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.
15 ברכות ו, ב.
16 סוטה לח, טע"א.
17 שו"ע אדה"ז או"ח סק"ח סט"ו ואילך.
18 נשא ו, כג.
19 רות רבה פ"ד, ג. וראה ב"ר פס"ז, ח. ועוד.
20 ראה עוקצין בסופה.
21 ראה תניא פל"ב.

על-כל-פנים לאחד מענייניו; ולעמוד "פנים כנגד פנים", שיהיה הרצון לקבל את הברכה בפנימיות ומתוך אהבה – אזי (על-פי הפסק' דין של בעל ההילולא בעצמו) נמשכת הברכה עד למטה מטה, לכולכם: אתם, נשיכם, בניכם ובנותיכם, בכל עניינים טובים, מרוח ועד בשר, בבני, חיי ומזוני באופן של רוויחי כפשוטם, למטה מעשרה טפחים.

נוסף לכך שממתינים להיכנס לארץ בגאולה העתידה יחד עם צאן מרעיתם ("דער גוף זאל מיטגיין מיט אט דעם גוף") – כדי לעזור ולסייע בכל המצטרך לצאן מרעיתם, להיותם נשמות כלליות שהם שורשים לכל הנשמות הפרטיות שבדורם, שלכן כוונתם וביכולתם לסייע לנשמות הפרטיות(שכל אחד מהם הוא "פרט" שלהם) שלא בערך מאשר סיוע של מי שנשמתו אינה נשמה

כאשר יהודי רוצה להתפלל להקב"ה תפילה שהיא בדוגמת התפילה בארץ-ישראל בזמן הבית... אזי המקום לתפילה כזו הוא על הציון של צדיק ונשיא הדור

* * *

כללית.

ובפרטיות יותר:

העזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו (שבשביל זה מנוחתו כבוד בגלות) נעשה על-ידי זה שהולכים על הציון ומבקשים ("מ'קומט אויפן ציון און מ'בעט") על כל המצטרך להם, ועוד ועיקר – שבעת ההשתטחות²⁷ מתקשרת ה"יחידה" עם ה"יחיד" ... ועניין זה מהווה נתינת כוח על כללות העבודה, על-ידי זה שממשיכים להתעוררות שנעשית בעת ההשתטחות על כל הימים שלאחרי זה, שתפעל פעולתה בנוגע למחשבה דיבור ומעשה שיהיו כדבעי למהוי – שזהו תכלית כל האדם, ועל זה נאמר²⁸ "כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפיך ובלבבך לעשותו".

ח. ועוד עניין בהעזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו על-ידי זה שמנוחתו כבוד בחוץ-לארץ

²⁵⁵

(27) ראה גם 'תורת-מנחם – התוועדות' ח"א עמ' 67 – ע"ד ההתקשרות עם בחינת יחידה שבנפש. וראה גם איגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"י עמ' רסד: "קודם הילוך על ציון של צדיק ובפרט איש כללי וביחוד נשיא ישראל, צריכה להיות ההכנה בכל חמשת עניינים הנזכרים במאמר ההשתטחות לאדמו"ר האמצעי, ומתאימים לנר"ח"י של נפש כ"א מישראל".

(28) ניצבים ליד.

חייל בשמחה לקראת הניצחון!

תבע ממנו שלא לעזוב ובכ"ט אייר של אותה שנה זכה ב'בחירות'. [וראה מבוא לאגרות-קודש' כרך לב].

מעודד הרמב"ם

מפורסמים דברי החיזוק והעידוד שזכה לקבל מהדיר כתבי הרמב"ם הגאון רבי יוסף קאפח (זצ"ל) מהרבי על מהדורת הרמב"ם שהוציא לאור (הדברים נחשפו ברמב"ם מהדורת חזק).

אחד האישים שהיה 'מחותן' בדבר ומעורב בכך היה הרה"ג ר' רצון ערוסי שליט"א, ראש עמותת "הליכות עם ישראל", ורבה של קריית אונג, שבמסגרתו הופיע הרמב"ם לאור עולם.

ואכן, בשולי מכתב כללי-פרטי מימי אלוף תשמ"ה כותב לו הרבי:

נ.ב.

ס' [=ספר] משנה תורה – רמב"ם (כרך א') בצירוף מכתב כת"ר [=כבוד-תורת] נתקבלו בעתם, ואם כת"ר הסליחה על איחור האישור ע"ע [=עוד עתה].

צריך ללמוד!

בהתוועדות י"ב תמוז תשל"ד נכח יהודי שהשתתף במלחמת יום הכיפורים, והוזמן להתוועדות ע"י ר' זלמן ליפסקר מפילדלפיה. הוא נתבקש ע"י הרבי לומר 'לחיים', והרבי הביט עליו כמה פעמים.

לאחר-מכן עבר ליד הרבי שאמר לו: אני מבין שהיית בפאיד כשהדפיסו שם את התניא.

הלה הנהן בראשו, והרבי המשיך:

לא די להיות נוכח בהדפסת התניא; צריך גם ללמוד בספר!...

לשכוח מהשכחה

אחד מזקני החסידים סבל מכאבי רגליים, עד שהעמידה נעשתה קשה עליו, והוא סבל כאבים עזים. ב'יחידות (שהתקיימה ב"ב שבט תשל"ו) הורה לו הרבי לתת לצדקה מספר פרוטות 4/3/2, בשינוי מידי יום. הרבי נימק זאת בדברי חז"ל על הפסוק 'והיקום אשר ברגליהם' – "זה ממונו של אדם", ובצדקה זו בהוספה יהיה מעמידו על רגליו. באותה הזדמנות התאונן הלה על השכחה

אחד החסידים שיצא מברית-המועצות ונסע לראשונה לרבי שמע ב'יחידות' את הדברים הבאים: אתה הרי חייל, צריך להיות בשמחה; מורי וחמי אמר כשחייל מתחיל לשרת הוא מבצע זאת בשמחה. מדוע? הרי הדבר כרוך בסכנה? התירוץ הוא שבטוחים בניצחון!...

ביטוי נדיר ב'שעת רצון'

לילה אחד בקיץ תשמ"ז כשאביו של השליח הראשי בקליפורניה רב הפעלים הרה"ח ר' שלמה קונין היה חולה פנה אליו הרבי לאחר תפילת ערבית והתעניין בשלומו של אביו. ר' שלמה ענה שיש שיפור מסויים במצבו. ואז תפס ר' שלמה שהשעה היא שעת רצון ואמר לרבי:

"ב"ה הרבי זכה שכיום אין בעולם עיר ועיירה שהרבי טרם פעל בהן ובכן כבר הגיע הזמן...".

פני קדשו של הרבי הרצינו והרבי הגיב: "אבל משיח עדיין לא בא" ... ר' שלמה המשיך וטען: "אבל הרבי יכול להניף את ידו ולהביא את הגאולה באופן של 'לכתחילה אריבער'... ושוב הרצינו פני הרבי שהגיב:

אינני מקמץ וחוסך ב'לכתחילה אריבער'. בכל אופן שתבשר בשורות טובות, כולל בענין ביאת משיח צדקנו.

חישוב תמוה

כשהרבי קיבל פעם דין-וחשבון ומאזן כספי של קרן גמילות-חסדים, העיר:

הייתכן שההוצאות כמעט חומש מההכנסה?...

הרבי מעודד את בגין

ביום ב' לפרשת תולדות תשל"ז כותב אחד מאברכי 770 לעמיתו בארץ-הקודש:

"מנחם בגין היה אצל כ"ק ביום ה' לילה למשך שעתיים וחצי, כמובן שלא סיפר שום דבר ממה שדיברו".

היה זה ביקורו האחרון של בגין לפני שנבחר לראש-ממשלה; בגין כבר היה "עייף" וביקש את רשותו של הרבי לפרוש מהחיים הציבוריים. הרבי

רועה ישראל

למנהיגים ולתלמידי התמימים, לארגונים לחיזוק היהדות ולחסידי הסובל ממכאובים – את כולם הנהיג הרבי בדאגה ובהתמסרות ומתוך אהבת ישראל עצומה שלא ידעה שיעור • כיצד הגיב כשחסידי בעל תעוזה ניצל 'שעת רצון', והפציר ברבי להביא את המשיח באופן ד'לכתחילה אריבער'? • "הכוח הרוחני שקרן מאישיותו היה מדהים!" – כתב הסופר המפורסם • תגובת הרבי על החלטות טובות של תלמידי התמימים ב־770 • וגם: מענה מיוחד למכאובי רגליים

לילדים בשם "סדר ברכות ותפילות", ובעמוד 124 נאמר שם: "זכור חובתך! כבד את אביך ואת אמך! שמור את יום השבת! ואהבת לרעך כמוך! מדבר שקר תרחק! אל תתחבר לרשע! אל תהי נוח לכעוס! קבע מקום לתפילתך! התפלל מתוך הסידור! הזהר בענייני אמון! מרבה תורה – מרבה חיים! איזהו גיבור? – הכובש את יצרו; שקולה צדקה כנגד כל הקרבנות! צפה לרגליו של משיח, שיבוא במהרה בימינו!". החסיד רבי משה פינחס כ"ץ העיר הערותיו על הפירסום ותמה:

"מה זה שבחרו באלו הי"ג עקרים. ומדוע הקדימו כיבוד אביואם לשבת והלא בתורה בעשרת הדברות שבת קודם.. וגם שבת בסקילה, ושקול כנגד כל המצוות".

הרבי השיב תשובה קצרה:

כיבוד אב ואם עיקר ויסוד בקטנים.

תדיר ושאינו תדיר.

פירוש הדברים: מצות כיבוד אב ואם היא עיקר ויסוד בקטנים, לכן הוקדמה מצוה זו לשמירת שבת. ועל השאלה מדוע נבחרו י"ג עקרים אלו – ענה משום ש"תדיר ושאינו תדיר – תדיר קודם".

נשיא ונשיא

קשרי ידידות והערכה שררו בין הרבי והגאון מטשעבין בעל 'דובב מישרים' – (ראה בין השאר

מספרים – כתב הרבי בחודש סיון תש"י – שבעל חידושי הרי"ם אמר פעם לחסידיו: אם לא אפעל בכס כל שהוא ביהדות, כמה גדולה תהיה הרחמנות עלי. וכמו שנאמר: "וירע למשה בעבורם". ומעין זה הוא בכל אחד ואחת שיכול להשפיע על יהודי, לחזקו ביהדות או להביאו לפעולה בחיזוק היהדות: עליו לדעת, שהצלחתו היא אושרו. כך תאר אלי ויזל את שיחתו עם הרבי: אלי ויזל: איך אפשר להאמין בהשם אחרי אושוויץ?

הרבי: איך אפשר שלא להאמין בהשם אחרי אושוויץ? במי עוד אפשר להאמין? הלא האדם ויתר על זכויותיו ועל חובותיו. הלא אושוויץ מייצגת את תבוסת האנושות. חוץ מהשם מה עוד יש בעולם שאושוויץ החשיכה?

אלי ויזל כתב על הרבי: "הכוח הרוחני שקרן מאישיותו היה מרשים. הוא דמה למלך המאפשר לנתיניו לחיות ולעבוד בשלווה. כאשר דיבר, הקהל עצר את נשימתו; כאשר שר, כל נפשותיהם שרו איתו. כל מה שביקש, קיבל..."

כיבוד אב ואם –

מצווה יסודית

בשנת תש"ג פרסם ה'מרכז לענייני חינוך' חוברת

המילים תלמידי הישיבה – כדלקמן: בודאי כהנ"ל הוא: א) מבלי לפגוע בסדרי הישיבה. (ב) בל"נ [=בלי נדר] ויה"ר [=ויהי רצון] שיהא כ"ז [=כל זה] בשטומו"צ [=בשעה טובה ומוצלחת] ובהצלחה לתוצאות – המשיך לאחר זה".

עלבון פנים

מעשה ביהודי שביקש להתקבל ל"יחידות" פרטית בחודש מרחשוון. והרבי כתב לו: לכמה זוכמה אנשים השיבו כבר פניהם ריקם – על-פי הנהוג מכמה זוכמה שנים הפסק בקבלת אנשים בתקופה זו, וכמפורסם – ואם יהיה יוצא מן הכלל – הרי זה עלבון פנים לכהנ"ל. ובודאי גם הוא אינו רוצה בזה. והרבי סיים: ואזכיר על הציון להנ"ל.

שליחות מיוחדת לפני הצום

בשנת תשל"ו כתב הרבי מכתב מיוחד להר"ר מאיר יהודה גץ מירושלים ת"ו, רב הכותל המערבי (נדפס ב'אגרות קודש' כרך לא עמ' רנ"ז). הרבי כתב את המכתב בכתב-יד קדשו, וביקש שהמזכירות תעביר את דבריו בטלפון לרב אפרים וולף, והוא יקליד את המכתב שיימסר להרב גץ עוד לפני תחילת הצום (של י"ז בתמוז). השליחות בוצעה ע"י השלוחים שי' לירושלים ת"ו (ראה בהתקשרות גליון תרעח עמודים 8-9).

שליחות מיוחדת לפני השקיעה

הגאון רבי אפרים אליעזר הכהן יאלס, אב"ד פילדלפיה, היה מקורב מאוד לכ"ק אדמו"ר, והיה יושב בהתועדויות בהן נכח די בסמיכות לרבי. בתקופה שלפני פטירתו מסר פעם הרבי – בעת חלוקת השטרות לצדקה – לידי הרה"ח ר' שניאור זלמן ליפסקר שטר של דולר, לתיתו להרב יאלס עוד לפני השקיעה (של אותו יום). הרב יאלס, שכבר היה מאושפז בבית-רפואה, נטל את הדולר בהתרגשות רבה והניחו לצד הכרית.

ב'שמן ששון מחבריק' כרך ב' עמ' 18 ואילך. ועוד.) וכך כתב הרבי למר מרדכי אלימלך שרייבר שהתעסק בהקמת מקוואות במיוחד בארצינו הקדושה בי"א ניסן תשכ"א (תרגום מאנגלית): נהייתי לקבל את מכתבו מה' ניסן עם המצורף אליו, ברצוני לברך אותו על העובדה שהרב ווידנפעלד שליט"א הסכים לקבל את הנשיאות של המרכז הארצי למוען טהרת המשפחה לארץ ישראל. לאור העובדה שהרב ווידנפעלד בדרך כלל נמנע מקבלת פרסום ולהופיע ברבים, זה משיביע רצון ומרשים במיוחד שהוא קיבל את התפקיד שבטח יוסיף להצלחת המטרה הגדולה הזאת.

לנהוג כמנהגי

אחד התמימים מארץ-הקודש שהגיע לחצר הרבי לקראת חודש החגים תש"כ שאל את הרבי כיצד עליו לנהוג ביום-טוב שני של גלויות. וציין: "לתשובתו הק' אחכה אם עלי לחוג את היום השני". הרבי ענה לו כדלהלן:

באם (וכיון) שבא לכאן על דעתי – צ"ל [=צריך לנהוג] כמנהגי.

העיקר – שמירת הסדרים

לקראת יו"ד שבט תש"ל – מלאת עשרים שנה לנשיאות הרבי – קבלו על-עצמם תלמידי התמימים ב־770 את ההחלטות הבאות על מנת לקיימן בלי-נדר: "א) להשתתף ב"קרן העשרים" בסך של עשרים עד יו"ד שבט הבעל"ט.

"ב) ללמוד המשך באתי לגני תש"י, ומאמרי יו"ד שבט תשי"א-י"ג (המוגהים) עד יו"ד שבט הבעל"ט, ודשנות תשי"ד-תש"ל (שלא הוגהו עדיין) עד י"א ניסן הבעל"ט.

"ג) ללמוד הל' תפילין (חוץ מסימן ל"ב) ס"ה עשרים סימנים עד יו"ד שבט הבעל"ט.

"ד) להשתדל להניח תפילין עם עשרים מבנ"י שיחיו (עד יו"ד שבט הבעל"ט, ולכל היותר) עד שלהי חודש שבט הבעל"ט.

"ה) להשתתף במשמרות שיקבעו בלימוד, במשך כל המעל"ע [=המעט-לעת], מתחיל מליל ה' ר"ח שבט עד ליל ש"ק יו"ד שבט הבעל"ט. בתגובה ציין הרבי אחרי שמתח קו מדגיש תחת

רואים שזה סוף זמן הגלות

מהחושך עצמו מובן שאחריו בא האור

...מבואר באגרת הקודש מאמר הזהר "צדיקא דאפטור אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי", לפי שגם בחיים חיותו בעלמא דין היו חייו "חיים רוחניים, שהם אמונה יראה ואהבה", אלא שבהיותו בעלמא דין היו ההגבלות והצמצומים שמצד הגוף, מה שאין כן לאחר ההסתלקות בטלו ההגבלות כו', ולכן "אשתכח יתיר".

אמנם, זה הוא בפנימיות העניינים, אבל בחיצוניות – לא ניכר שזוהו באה טובה בהפצת המעיינות חוצה שזוהי ההכנה לגאולה העתידה, ואדרבה, ההעלם וההסתר הולך ומתגבר.

ועל זה בא הלימוד וההוראה... שהסדר הוא שקודם הגאולה נעשה ההעלם וההסתר גדול ביותר, כשם שקודם אור הבוקר נעשה החושך גדול ביותר, כך, שהחושך עצמו מהווה ראייה שתיכף ("אָט אָט") מגיע אור הבוקר... – שהגאולה ישנה כבר החל מיציאת מצרים, ובפרט עתה, שמצד גודל החושך רואים שזוהו כבר סוף זמן הגלות, וכדברי הרבי שצריכים כבר לצחצח את הכפתורים של מלבושי החיל שילך אל הגאולה לקראת מלך מלכי המלכים הקב"ה, והוא בראשם.

(משיחת ש"פ וארא ה'תשי"ד; תורת מנחם כרך י, עמ' 326)

רמז נפלא בדברי בעל הגאולה

בהמשך דברי בעל המאסר והגאולה בג' תמוז, "לא מרצוננו גלינו כו' ולא בכוחותינו אנו נשוב כו', אבינו מלכנו יתברך הגלנו כו' והוא יתברך יגאלנו כו'" – שבזה מרומז עניין נפלא:

כיוון שהגאולה היא "לא בכוחותינו כו'" אלא עלידי "אבינו מלכנו יתברך", הרי מובן וגם פשוט, שגם כאשר חסר משהו ב"מעשינו ועבודתינו", אין זו סיבה לעכב, ח"ו וח"ו, אפילו לרגע אחד בלבד, את פעולתו של הקב"ה, ש"גאלנו ויקבץ נדחינו כו' ויוליכנו קוממיות עלידי משיח גואל צדק לארצנו הקדושה במהרה בימינו אמן".

ועל-אחת-כמה-זכמה לאחר שכבר "כלו כל הקיצין" וכבר נסתיימה כל העבודה גם "צחצוח הכפתורים", הרי בוודאי שהגאולה צריכה לבוא תכף ומיד ממש.

ולכן ובמילא, כל האמור לעיל אודות תפקידו ושליחותו של כל אחד ואחד לעסוק בהפצת התורה והיהדות, אינו מחליש כלל וכלל ואפילו משהו, ח"ו, מהבקשה והדרישה של הגאולה בכל התוקף – "עד מת"!

ויהירצון שמהדיבור אודות הגאולה, ובפרט בימי הגאולה שמתחילים בג' תמוז – נזכה וניכנס ממש בגאולה האמיתית והשלמה עלידי משיח צדקנו, תכף ומיד ממש, "לא עיכבן אפילו כהרף עין".

ובהמשך לזה ובמילא, נחגוג את ימי הגאולה י"ב-י"ג תמוז ביחד עם בעל הגאולה, נשמה בגוף, "הקיצו ורננו שוכני עפר", והוא בראשם.

(משיחת שבת פרשת קורח, ג' בתמוז תשמ"ח; התוועדות תשמ"ח, כרך ג, עמ' 543)

ובכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים. וכיוון שאצל הצדיק לא שייך עניין של חורבן, ניכרת אצלו בגילוי גם מעלתה העצמית של ארץ-ישראל, היינו, שבמקום ששם מנוחתו כבוד, שגם בהיותו בחוץ-לארץ דינו כארץ-ישראל מצד ה"מחילות" שפתחן פתוח לקודש, יש מעלה גם לגבי ארץ-ישראל כפי שהיא לאחר החורבן – כיוון שבו ניכר בגילוי מעלתה של ארץ-ישראל כפי שהיא מצד העצם, למעלה מהחורבן.

י. ועל-פי זה מיתוסף עילוי גדול ביותר בעניין ההשתטחות – בנוגע לתפילה:

בזמן הזה, שירדה מעלתה של ארץ-ישראל מצד החורבן, הנה כאשר יהודי רוצה להתפלל להקב"ה תפילה שהיא בדוגמת התפילה בארץ-ישראל בזמן הבית (במקום שלמעלה משליטת הע' שרים וכו'), תפילה באופן שעצם הנפש מתקשרת עם עצם הקב"ה ללא ממוצעים, "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"³⁸ – אזי המקום לתפילה כזו הוא על הציון של צדיק ונשיא הדור, שכן מקום זה, לא זו בלבד שדינו כארץ-ישראל, אלא יש בו מעלת ארץ-ישראל כפי שהיא בזמן הבית.

ומובן שתפילה במקום כזה יש בה סגולה נוספת – שיתקיימו כל הבקשות שבתפילה, ככל המצטרך לו, כולל ובמיוחד בנוגע להמשכת העצם בגילויים, שמבחינת החכמה שבה מתלבש אור-אין-סוף ברוך-הוא, יומשך ויתפשט בכל כוחות הנפש ואברי הגוף, בחיי היום-יום, במחשבה, דיבור ומעשה בפועל, ובפרט בנוגע לקיום השליחות שנשיא הדור מסר לכל אחד ואחד מאתנו, שיומשך כל זה ללא העלמות והסתרים, ובהצלחה מופלגה, בגשמיות וברוחניות גם יחד. [כ"ק אדמו"ר ציווה לנגן "ניע זשוריצי כלאפצי", ועמד על מקומו ורקד משך זמן רב].

(קטעים משיחות ש"פ נשא, ט' סיון ו' שבט ה'תש"כ; י' שבט ה'תשי"ד. תורת מנחם כרכים כח עמ' 128-130; ז"ך עמ' 300-302; יא עמ' 27-35 – בלתי מוגה)

איזה מעשה לבד נגד אמונת ה' אחד... אף שאינו מאמין בה כלל בלבד, וכן שלא לדבר תועה ח"ו על אחדות ה' אף שאין פיו ולבו שווין כו'" (תניא פ"ט).
(38) משלי ה, יז.

בסמיכות-מקום אליהם – שפועל אצלם הקישור והחיבור עם ארץ-ישראל.

ובהקדמה: מצינו שתפילה, שעניינה בקשת צרכיו²⁹ – צריכה להיות קשורה עם המקום שעליו אומר הקב"ה "והיו עיניי ולבי שם כל הימים"³⁰, שלכן, "היה עומד בחוץ-לארץ יחזיר פניו כנגד ארץ-ישראל שנאמר³¹ והתפללו אליך דרך ארצם, וכיוון גם כנגד ירושלים וכנגד המקדש וכנגד בית קודש-קודשים³².

וההסברה בזה – על-פי הידוע³³ שבחוץ-לארץ נמשכות כל ההשפעות כו' עלידי התלבשות בע' שרים³⁴, מה-שאין-כן בארץ-ישראל, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלוהיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"³⁵, נמשכות כל ההשפעות כו' מהקב"ה בעצמו (ללא התלבשות בע' שרים), ולכן צריכה להיות התפילה דרך ארץ-ישראל דווקא. ומעלתה זו של ארץ-ישראל קיימת גם בחוץ-לארץ (נוסף לכך ש"יחזיר פניו כנגד ארץ-ישראל") – במקום מנוחת כבודו של נשיא הדור.

ט. ועל זה בא העזר והסיוע של צדיק ונשיא הדור: ידוע³⁶ ש"לפני נשמות הגבוהות... לא נחרב הבית כלל כו'", היינו, שהמעמד ומצב שמצד העצם (ששם לא שייך חורבן, כנ"ל) נמשך ומאיר אצלם גם בדרגת הגילויים³⁷, בכל כוחות הנפש,

(29) ראה רמב"ם הל' תפילה פ"א ה"ב. נ"כ הרמב"ם שם ה"א. שהמ"צ להצ"צ שורש מצוות התפילה בתחלתו. וש"נ.

(30) מלכים א ט, ג. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סצ"ה ס"ג.

(31) מלכים א ח, מח.

(32) שו"ע שם סצ"ד ס"א (מברכות ל, א).

(33) ראה תניא אגה"ק סכ"ה (קלט, ב). ובכ"מ.

(34) ולהעיר, שזוהי מעלתה נמשכת ההשפעה כו', נשתלשל העניין דע"ז – שחולקים להם כבוד ומייחסים להם עניין של שליטה כו' (ואף שלאמיתו של דבר אינם בעלי בחירה ואינם אלא כגרון ביד החוצב בו) – על-כ"פנים באופן של שיתוף, שגם על זה נצטוו בני" (ראה בכ"ז שהמ"צ להצ"צ מצוות מילה פ"ג. מצוות אחדות ה' בתחלתו. ובכ"מ).

(35) עקב יא, יב.

(36) "כמ"ש מהמנוח מוהרי"א בשם אדמו"ר הזקן נ"ע" (פלה הרמון שמות עמ' ז).

(37) ודוגמתו בכא"א מישראל – "כשבאים לידי נסיון בדבר אמונה שהיא למעלה מהדעת ונגעה עד הנפש לבחי' חכמה שבה", שעומד בניסיון "למסור נפשו אפי' שלא לעשות רק